

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobce: **F. M. B.**, občan Guinejské republiky
zastoupen advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D.
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

za účasti: 1) nezletilá **A. H. B.**
2) nezletilá **M. E. B.**
obě zastoupeny zákonnou zástupkyní Ing. M. S.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-106-36/ZR-2022 z 23. 1. 2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-106-36/ZR-2022 z 23. 1. 2023 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení **14 466,50 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci.

1. Jádrem sporu v této věci je splnění podmínek pro zrušení povolení k trvalému pobytu dle § 871 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Konkrétně jde o to, zda žalobcova úmyslná drogová trestná činnost, pro kterou byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, představovala skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, a zda bylo zrušení pobytového oprávnění přiměřené z hlediska zásahu do žalobcova soukromého a rodinného života, zejména s ohledem na nejlepší zájem jeho dvou nezletilých dětí.
2. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný zrušil žalobcovo povolení k trvalému pobytu, jelikož žalobce byl pravomocně odsouzen soudem ČR za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, a zároveň mu podle § 871 odst. 3 téhož zákona stanovil lhůtu k vycestování z území 30 dnů od právní moci rozhodnutí.
3. Žalovaný zjistil, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 sp. zn. 9 T 9/2020 z 11. 5. 2020, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze sp. zn. 9 To 217/2020 z 30. 6. 2020, byl žalobce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce čtyř let za zvlášť závažný zločin nedovolené výroky a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Žalobce se dopustil celkem 10 skutků spočívajících v tom, že přinejmenším od června 2018 do 25. 6. 2019 na území hlavního města Prahy v nejméně 100 případech prodal několika různým osobám nejméně nízké stovky gramů kokainu za několik set tisíc korun, a jednoho skutku spočívajícího v tom, že za účelem dalšího prodeje neoprávněně přechovával 312,57 g látky, která obsahovala 94,75 g kokainu. Žalobce byl od 25. 6. 2019 do 6. 8. 2021 ve vazbě, resp. ve výkonu trestu odnětí svobody, poté byl podmíněně propuštěn na svobodu. Žalovaný konstatoval, že žalobce se dopustil velmi závažné trestné činnosti, čímž nepochybně splnil zákonnou podmínku pro zrušení trvalého pobytu. Zdůraznil, že žalobce páchal trestnou činnost úmyslně, dlouhodobě a za účelem zisku, a připomněl, že žalobce byl již rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 8 T 76/2009 z 26. 11. 2009, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze sp. zn. 9 To 11/2010 z 26. 1. 2010, pravomocně odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců za trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 alinea druhá zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, jež se dopustil při podání žádosti o vydání českého řidičského průkazu pouhé tři měsíce po zisku pobytového oprávnění v ČR.
4. Žalovaný uvedl, že žalobce je otcem dvou nezletilých dcer, občanek ČR ve věku 8 let, které žijí v domácnosti se svou matkou a žalobcovou bývalou družkou, s níž se rozešel ještě před nástupem výkonu trestu, a po žalobcově propuštění partnerský život neobnovili. V minulosti žil v ČR žalobcův bratr, ale aktuálně zde nemá povolen žádný pobyt (str. 8). Všichni žalobcovi blízcí příbuzní (rodiče a čtyři bratři) žijí v Guinejské republice a žalobce je s nimi v pravidelném telefonickém kontaktu. Žalobce nevlastní v ČR žádnou nemovitost, bydlí v druhém bytě své bývalé družky, je držitelem dvou živnostenských oprávnění, pracuje jako OSVČ (taxikář) pro společnost Bolt. Žalovaný citoval mimo jiné výpověď žalobcovy bývalé družky a zprávu orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) z 28. 2. 2022, podle níž žalobce dcery pravidelně navštěvuje, podílí se na jejich péči, vodí je na kroužky a přispívá na jejich výživu částkou 10 000 Kč měsíčně. Žalovaný shrnul, že zrušení trvalého pobytu dozajista zasáhne do soukromého a rodinného života žalobce a jeho

rodiny, avšak původcem tohoto zásahu je v první řadě žalobce, jenž při páčání trestné činnosti žádné ohledy na svou rodinu nebral, a tento zásah je i s ohledem na zájem dítěte nutno stále považovat za přiměřený. To platí tím spíše, že z rozhodnutí neplyne pro žalobce zákaz pobytu na území.

II. Soudní řízení.

5. Žalobce v žalobě namítl, že správní řízení bylo zatíženo závažnými vadami při zjišťování skutkového stavu, zejména pokud jde o nejlepší zájem jeho nezletilých dětí, a to přestože žalobce navrhoval opatření aktuální zprávy OSPOD a výslech příslušné sociální pracovnice. Žalovaný opomněl nejlepší zájem nezletilých dětí definovat a učinit středobodem veškerých svých úvah, ačkoli to vyžaduje judikatura Soudního dvora EU, Ústavního soudu i správních soudů. Následně nedostatečně posoudil přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodinných příslušníků. Žalovaný se soustředil na obecné úvahy o žalobcově vině na těchto dopadech a o jeho údajné možnosti požádat o jiné pobytové oprávnění, aniž by intenzitu hrozící újmy vymezil a poměřil ji s protichůdným veřejným zájmem nebo aniž by uvedl, jaké konkrétní pobytové oprávnění může žalobce získat. Takto neurčitě pojaté odůvodnění podle žalobcova názoru odporuje judikatuře správních soudů a nemůže obstát. Žalobce dodal, že své nezletilé dcery, které žijí s jeho bývalou partnerkou, navštěvuje cca pětkrát týdně, tráví s nimi volný čas a přispívá finančně na jejich výživu. Vyjádřil lítost nad svým protiprávním jednáním, jakož i odhodlání vést do budoucna řádný život, a zároveň zdůraznil, že tak činí již více než rok a půl po návratu z výkonu trestu odnětí svobody. Pokud by byl žalobce nucen vycestovat do 5000 km vzdálené země původu, mělo by to pro nerušený vývoj jeho nezletilých dcer z dlouhodobého hlediska nevratné a možná až fatální následky.
6. Žalovaný navíc podle žalobcova názoru nevzal v úvahu jednotlivé aspekty mající nezanedbatelný vliv na posouzení, zda žalobce představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, jak vyžaduje čl. 27 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „**pobytová směrnice**“).
7. Žalobce připojil k žalobě rukou psané prohlášení své bývalé družky, Ing. Michaely Sládkové, které obsahuje obdobná tvrzení ohledně žalobcových rodinných poměrů a jeho vztahu k dcerám jako žaloba.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že obsah podané žaloby a jednotlivé žalobní body jsou téměř shodné s vyjádřením, které žalobce podal v průběhu správního řízení poté, co se seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí. Žalovaný se s těmito námitkami podle svého přesvědčení vypořádal a všechny nezbytné aspekty věci náležitě zhodnotil. Následně k jednotlivým žalobním bodům zopakoval stěžejní argumenty obsažené ve svém rozhodnutí. K žalobcovým výhradám vůči nevyslechnutí sociální pracovnice dodal, že žalobce zprávu OSDOD v průběhu řízení nijak nerozporoval a z jeho vyjádření nebylo patrné, co by mělo být navrženým důkazem zjištěno.
9. Soud vyznamenal podle § 34 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „**s. ř. s.**“) o probíhajícím řízení obě žalobcovy nezletilé dcery, a to prostřednictvím jejich zákonné zástupkyně, a umožnil jim uplatnit práva osoby zúčastněné na řízení. Obě dcery toho využily, ale žádné další vyjádření nad rámec prohlášení připojeného k žalobě soudu nezaslaly.

10. Usnesením č. j. 10 A 8/2023-8 z 20. 2. 2023 přiznal soud žalobě odkladný účinek.

III. Posouzení věci soudem.

11. Soud nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou. Následně vycházejí ze skutkového a právního stavu, jenž zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, přezkoumal je na základě podané žaloby v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), včetně řízení předcházejícího jeho vydání, jakož i z hlediska vad, k nimž by byl povinen přihlídnout z úřední povinnosti. Při tom naznal, že žaloba je důvodná.
12. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť byly splněny podmínky § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (k tomu podrobněji níže). Důvodem pro nařízení jednání nebylo ani dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117 z 29. 1. 2009). Žalobce přiložil k žalobě prohlášení své bývalé družky, jež bylo očividně primárně určeno jako podklad pro rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku. Přesto soud poznamenává, že provedení této listiny jako důkazního prostředku považoval za nadbytečné, neboť žalobcovy rodinné poměry v tomto řízení nezjišťoval.
13. Mezi účastníky není sporu o to, že byla splněna první podmínka pro zrušení trvalého pobytu stanovená v § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců tím, že žalobce byl rozsudkem z 30. 6. 2020 pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin k čtyřletému nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Druhou podmínkou tohoto ustanovení však je přiměřenost zrušení povolení z hlediska zásahu do cizincova soukromého nebo rodinného života. Tu je třeba vždy odvíjet od intenzity porušení příslušného veřejného zájmu: čím vyšší je intenzita jeho porušení, tím významnější mohou být i dopady rozhodnutí o zrušení pobytového oprávnění do cizincova soukromého a rodinného života (rozsudek NSS č. j. 10 Azs 312/2016-59 z 12. 1. 2017). Požadavek na individuální posouzení ovšem nelze opustit ani u pachatelů těch nejzávažnějších zločinů (srov. rozsudek NSS č. j. 4 Azs 98/2021-22 z 24. 9. 2021, bod 18).
14. Rámec posouzení podmínek pro zrušení povolení k trvalému pobytu pro předchozí trestní odsouzení občana EU či jeho rodinného příslušníka vytváří čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Podle něj opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotčené osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotčeného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.
15. Aplikací tohoto článku se podrobně zabýval Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 945/20 z 16. 12. 2020. Předslal, že oprávnění pro členské státy učinit tato opatření naráží na právo volného pobytu a pohybu občanů EU ve smyslu článku 21 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie. Následně s odkazem na judikaturu SDEU shledal, že při uplatňování čl. 27 odst. 2 Směrnice a zkoumání existence skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti nelze vycházet pouze ze skutečnosti, že jednotlivec byl v minulosti odsouzen pro spáchaný trestný čin, ale je dále třeba vzít v úvahu další aspekty, a to zejména zákonem stanovený a uložený trest, míru zapojení do trestné činnosti, rozsah škody a tendenci jednotlivce k opakování trestné činnosti. Poté vyslovil

obecný závěr, že neposoudily-li správní soudy při přezkumu rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého základního zájmu společnosti v souladu s požadavky práva EU, nýbrž automaticky vycházely pouze z předchozího odsouzení za trestný čin, postupovaly v rozporu s čl. 1 odst. 2 ve spojení s čl. 10a a čl. 4 Ústavy České republiky, a porušily tím žalobcovo právo na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

16. Tímto nedostatkem nyní přezkoumávané rozhodnutí netrpí. Žalovaný se nespokojil poukazem na žalobcovo předchozí odsouzení za úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, ale posuzoval konkrétní společenskou škodlivost žalobcova jednání a ohledem na okolnosti případu. Žalovaný poukázal na typovou závažnost žalobcova jednání (obchod s drogami), jeho dlouhodobost (téměř dva roky; str. 8), velké množství a škodlivost obchodované drogy (celkem okolo 0,5 kg kokainu; str. 1, 2, 11 a 14) i délku uloženého trestu a žalobcovo zařazení do věznice s ostrahou (str. 13). Své úvahy ohledně závažnosti žalobcova jednání žalovaný podpořil přílehlavými odkazy na unijní i českou judikaturu: *„Nedovolený obchod s omamnými látkami představuje rozšířenou trestnou činnost, která využívá značných hospodářských a operativních prostředků a má velmi často nadnárodní charakter. S ohledem na ničivé účinky kriminality spojené s tímto nedovoleným obchodem rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. 10. 2004 [...] v prvním bodě svého odůvodnění uvádí, že nedovolený obchod s drogami ohrožuje zdraví, bezpečnost a kvalitu života občanů Evropské unie stejně jako legální hospodářskou činnost, stabilitu a bezpečnost členských států. Vzhledem k tomu, že drogová závislost představuje pohromu pro jednotlivce a hospodářské a společenské nebezpečí pro lidstvo (viz rozsudek ESLP, Aoulmi v. Francie, ze dne 17. 1. 2006, §86), nedovolený organizovaný obchod s omamnými látkami může mít totiž takovou intenzitu, že může přímo ohrožovat klid a fyzickou bezpečnost obyvatelstva jako celku nebo jeho velké části.“* (Rozsudek SDEU ve věci C-145/09, *Land Baden-Württemberg proti Panagiotis Tsakouridis* z 23. 11. 2010.) Nebo rozsudek NSS č. j. 2 Azs 147/2016-30 z 19. 10. 2016, pojednávající o odsouzení za tentýž trestný čin: *„Již obecnou a typovou společenskou nebezpečnost (škodlivost) takového kvalifikovaného trestného činu je nutno hodnotit jako vysokou, a to zejména ve vztahu k významu společenského zájmu chráněného uvedeným ustanovením.“*
17. Jako podklad pro rozhodnutí využil žalovaný rovněž zprávu Vězeňské služby ČR, Věznice Vinařice z 22. 3. 2022, z níž citoval, že *„chování a vystupování odsouzeného po dobu výkonu trestu odnětí svobody bylo v souladu s požadavky Zákona o výkonu trestu odnětí svobody“*. Její obsah žalovaný hodnotil výslovně pouze z toho hlediska, že nemá vliv na závažnost žalobcova protiprávního jednání (str. 7). Vzápětí však nepřímou reagoval na žalobcův úmysl doložit tímto důkazním prostředkem řádnost svého chování, a to poukazem na skutečnost, že odsouzení za trestný čin nebylo u žalobce ojedinělým excesem, nýbrž v minulosti již byl pravomocně odsouzen za jiný úmyslný trestný čin. Toto vypořádání zprávy věznice není optimální, na druhé straně zpráva žádné zásadní poznatky neobsahuje. Vyplývá z ní, že se žalobce ve výkonu trestu choval řádně, a nezmiňuje se o žádných kázeňských trestech. Nicméně nepoukazuje ani na žádné kázeňské odměny, a vyplývá z ní tak, že žalobce byl víceméně normálním poslušným vězněm.
18. Žalobce má pravdu, že během výkonu trestu odnětí svobody plnil veškeré své povinnosti a že žalovaný nedisponoval žádnými poznatky o tom, že by od svého propuštění na svobodu nevedl řádný život. Na druhé straně toto období trvalo ke dni vydání napadeného rozhodnutí jen rok a půl a žalobce byl po celou tuto dobu na svobodě pouze podmíněně; jeho odsouzení nebylo zahlazeno. S žalobcem tak nelze souhlasit v tom, že žalovaný nevzal

v úvahu jednotlivé aspekty ovlivňující posouzení, zda žalobce představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.

19. Tato část odůvodnění napadeného rozhodnutí je velmi nepřehledná, postrádá ucelenost a logickou návaznost jednotlivých částí. Související poznatky a argumenty, resp. i jejich jednotlivé části, jsou rozesety na různých, často vzdálených místech napadeného rozhodnutí (jak je zřejmé i z výše uvedených odkazů na příslušné strany rozhodnutí), jsou proloženy spoustou citací judikatury bez vazby na konkrétní skutkové okolnosti této věci a žalovaný v něm stále znova opakuje některé obecné poznatky a své dílčí závěry. Ačkoli je taková koncepce odůvodnění silně nežádoucí, nezbytné úvahy v něm obsaženy jsou a lze je přezkoumat.
20. Jinak je tomu u posouzení přiměřenosti rozhodnutí z hlediska zásahu do žalobcova soukromého a rodinného života. Z judikatury správních soudů vyplývá, že s ohledem na to, že žalobce je otcem dvou nezletilých dcer, musí být středobodem úvah správního orgánu nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Podle něj je zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Význam tohoto zájmu nespočívá v tom, že by musel vždy převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem (samozřejmě neplatí, že pokud cizinec založí v ČR rodinu, nelze mu zrušit pobytové oprávnění), ale v procesních nárocích na příslušné orgány, které musejí věnovat dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte, který jsou povinny také v konkrétní věci definovat, a případným konkurujícím veřejným zájmem, a tuto svou úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřit. Také řízení o zrušení trvalého povolení rodiči nezletilého dítěte má na dítě nezpochybnitelný dopad, ačkoli jeho účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte (tj. přímo rozhodovat o jeho právech a povinnostech). Správní orgán tak musí zvažovat například míru péče cizince o dítě, míru faktické závislosti dítěte na cizinci, hloubku jejich vzájemného emočního vztahu, ale i míru, v jaké byl trestný čin spáchán vůči dítěti, nebo míru ohrožení řádného vývoje dítěte v případě, že rodič zůstane na území ČR. (Rozsudek NSS č. j. 5 Azs 33/2022-39 z 18. 10. 2022, body 30 až 32 a četná rozhodnutí v nich citovaná.)
21. Žalovaný vyložil pojem „nejlepší zájem dítěte“ poměrně důkladně v teoretické rovině a upozornil na několik souvisejících, obecně platných poznatků (byť opět nepřehledně na různých místech odůvodnění). Například že Úmluva o právech dítěte v čl. 10 odst. 2 za určitých podmínek připouští oddělení dítěte od rodiče a jejich život v různých státech. Nebo že rodinný život lze realizovat i „na dálku“ prostřednictvím pravidelných návštěv (rozsudek NSS č. j. 2 Azs 65/2017-31 z 29. 6. 2017, bod 27). Určitou váhu má i argument, že prvotním původcem zásahu do rodinného života sebe i svých dětí je sám žalobce, jenž si při své dlouhodobé trestní činnosti mohl a měl být těchto možných následků vědom (např. rozsudek NSS č. j. 10 Azs 312/2016 z 12. 1. 2017, bod 33); to ostatně nepopírá ani sám žalobce. Jádrem zohlednění nejlepšího zájmu dítěte přesto musí být zjištění a vyhodnocení konkrétních skutkových okolností a jejich následné přezkoumatelné poměření s veřejným zájmem na zrušení cizincova pobytového oprávnění. Těmto nárokům napadené rozhodnutí nedostalo.
22. Žalovaný shrnul žalobcovy rodinné poměry tak, že on a jeho bývalá družka spolu v současné době nežijí ve společné domácnosti, ale podle potřeby se společně podílejí na výchově a výživě jejich dvou nezletilých dcer (str. 8 napadeného rozhodnutí). Tento závěr opřel za prvé o výpověď žalobcovy bývalé družky, podle níž žalobce své dcery navštěvuje, podílí se na

jejich výchově a přispívá na ně i finančně. Za druhé o zprávu OSPOD, z níž cituje opět vyjádření žalobcovy bývalé družky, jež uvedla, že „otec dochází za dcerami na návštěvu velmi často, občas v bytě i přespává. [...] přítomnost otce, pana B. je pro ni důležitá stejně tak jako pro dcery. Otec o své dcery, dle matky aktivně pečuje, bývají u něj o víkendu v bytě na Žižkově, vodí je na kroužky, na péči a výchově se podílí. Matka uvedla, že dva roky, po které byl otec nezletilých ve výkonu trestu, byly pro ni i dcery nesmírně náročné. Za otcem jezdily na návštěvy do věznice, tak jak jim to bylo umožňováno. [...] Nezletilé dochází na kroužek Gymnastlonu, dívky doprovází na kroužek střídavě otec s babičkou, pouze občas dcery doprovází matka.“ Podrobněji se žalovaný žalobcovým vztahem k jeho nezletilým dcerám nezabýval.

Z napadeného rozhodnutí tak nevyplývá, jakými všemi způsoby a v jaké míře žalobce o své dcery pečuje, jak často je navštěvuje, jak často je doprovází na různé kroužky, kolik s nimi tráví času, jaký mají k sobě vztah, nakolik jsou si dcery s žalobcem emočně blízké, jaký vliv na ně má žalobcova přítomnost nebo jak významná je pro ně a jejich matku žalobcova finanční podpora; žalovaný nijak nezohlednil věk nezletilých dětí ani jiné specifické okolnosti jejich života. Jinak řečeno: žalovaný nepopsal ani to, jaký má žalobce se svými dcerami vztah, ani to, nakolik jsou na něm fakticky závislé. Stejně tak žalovaný nevymezil, jaký je v daném případě nejlepší zájem žalobcových dcer: zda jím je co nejintenzivnější osobní kontakt s otcem, nebo naopak jejich oddělení od něj. Na straně 13 žalovaný citoval rozsudek NSS č. j. 5 Azs 220/2019-33 z 29. 5. 2020, podle něž „rodinné vztahy pachatelů drogových trestných činů [mohou] trpět např. právě tím, že rodič prodává drogy osobám ve svém okolí, či je sám jejich uživatelem. Obzvláště citlivě je pak potřeba postupovat, jedná-li se o rodiče v drogové oblasti zkušeného, jehož děti dosahují věku, který je možno označit za pubertální. Právě v tomto věku totiž často dochází k prvnímu kontaktu dětí s drogami a další setrvání s rodičem páčejícím drogovou trestnou činnost ve společné domácnosti může mít pro další zejména morální vývoj dětí neblahé následky.“ Z této citace však žalovaný nic nevyvodil; neuvedl, že by žalobce sám užíval drogy, neřku-li byl na nich závislý, a není tak zřejmé, jak by se měla jeho trestná činnost promítnout do jeho výchovy. Ani odkaz na tento rozsudek tedy nevnesl do úvah žalovaného žádné světlo. Žalovaný v napadeném rozhodnutí v podstatě jen citoval několik podkladů, které povahu a sílu vztahu žalobce a jeho dcer mlhavě naznačují, ale ani z citovaných pasáží si o nich nelze utvořit dostatečně určitou představu. Žalovaný navíc tyto indicie nevtělil do žádných vlastních úvah o vztahu žalobce a jeho dcer a spolehl se pouze na nedostatečně určité citace, a to aniž by se jakkoli zabýval rozpory mezi jednotlivými poklady (např. mezi zprávou OSPOD a výpovědí žalobcovy bývalé družky ohledně vedení společné domácnosti nebo mezi stejnou výpovědí a zprávou věznice ohledně návštěv žalobcových dcer). Z odůvodnění žalovaného tak nevyplývá, jak by se v životě žalobcových dcer projevila jeho případná nepřítomnost.

23. Mezi účastníky řízení není sporu o to, že rodinné vazby mezi žalobcem a jeho dcerami v nějaké míře fakticky existují. Zároveň není sporu o to, že byly žalobcovými dvouletým pobytem ve vězení do jisté míry oslabeny. Na věc však nelze nahlížet bez zohlednění konkrétních okolností paušálně tak, že zásah do žalobcova rodinného života je přípustný, neboť odloučení spojené s výkonem trestu odnětí svobody bylo přinejmenším stejně významné jako odloučení spojené se zrušením žalobcova trvalého pobytu nebo že když rodina překonala první z nich, tak nepochybně překoná i to druhé (str. 8 nebo 14 napadeného rozhodnutí). Tento poněkud cynický přístup za prvé přehlíží skutečnost, že výkon trestu byl na předem jasně určenou dobu a že dcery mohly žalobce ve vězení osobně navštěvovat (a dle citace na str. 6 napadeného rozhodnutí tak i činily). Nehledě na to, že

nelze přijmout logiku, že pokud je vztah nezletilých dětí a rodičů jednou narušen vzájemným odloučením, pak jakékoli další odloučení dětí od otce už je „v pořádku“ a „neškodné“. Za druhé by bylo možné tyto argumenty vztáhnout na jakýkoli nepodmíněný trest odnětí svobody, čímž by se zákonná podmínka přiměřenosti rozhodnutí vyprázdnila. Také NSS v rozsudku č. j. 2 As 69/2013-35 z 28. 2. 2014, na nějž žalovaný odkazuje, sice uvedl, že fakt, že cizincova rodina již dříve dočasně odloučení překonala, jistě implikuje předpoklad, že tomu tak bude i nyní. Zároveň však šlo v prvním případě o odloučení dobrovolné, toto druhé odloučení označil NSS za citelný zásah do rodinného života a především podotkl, že v jím posuzované věci z ničeho neplyne, že by šlo o zásah nepřiměřený nebo neodůvodněný. V nynější věci však žalobce upozorňoval na konkrétní skutkové okolnosti svého rodinného života, z nichž nepřiměřenost dovozoval a jimiž se žalovaný nezabýval.

24. Žalovaný několikrát uvedl, že ze zrušení trvalého pobytu pro žalobce nevyplývá zákaz pobytu na území ČR a další pobyt na něm mu nebude znemožněn (např. na str. 8, 9, 11, 14). Tato tvrzení jsou sice v obecné rovině pravdivá, ale rozhodně z nich nevyplývá, že se v žalobcových poměrech fakticky nic nezmění. Žalovaný totiž nezohlednil skutečnost, že žalobci zároveň uložil povinnost do 30 dnů od právní moci rozhodnutí opustit území ČR. V této souvislosti postačí odkázat na rozsudek NSS č. j. 5 Azs 404/2019-28 z 16. 3. 2020, v němž NSS při posuzování zrušení trvalého pobytu ze stejného důvodu jako v nynější věci s odvoláním na rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Nunez proti Norsku z 28. 6. 2011 konstatoval, že *„nelze předvídat, zda by odloučení stěžovatele od jeho nezletilých dětí bylo skutečně jen dočasné, nebo naopak trvalé, ani to, zda by nižší pobytové oprávnění bylo stěžovateli skutečně uděleno, a to s ohledem na omezené možnosti z hlediska zákona o pobytu cizinců, které by měl stěžovatel pro umožnění návratu do ČR z jeho vlasti k dispozici. Správní orgány se touto otázkou nezabývaly a nevěnovaly v tomto směru pozornost ani příslušné správní praxi. Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj nedávný rozsudek ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 – 40, vydaný v zásadě ve srovnatelné věci, kdy byla cizinci po zrušení povolení k trvalému pobytu zamítnuta i žádost o povolení pobytu přechodného, a to z důvodu, jehož skutkový základ spočíval v téže trestné činnosti tohoto cizince, která předtím vedla i ke zrušení povolení k trvalému pobytu. Byť tedy jistě v obecné rovině platí, že zrušení povolení k trvalému pobytu bude zpravidla méně invazivním zásahem do soukromého a rodinného života cizince, než např. rozhodnutí o jeho správním vyhoštění, možnost stěžovatele získat povolení k přechodnému pobytu v ČR se v tomto konkrétním případě jeví být spíše pouhou spekulací správních orgánů.“* Také zdejší soud v rozsudku č. j. 6 A 152/2017-42 ze 14. 1. 2021 naznal, že *„mělo-li by platit, že zásah je přiměřený, pokud si cizinec může požádat o udělení jiného pobytového statusu, pak by rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu bylo z hlediska zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince přiměřené vždy, neboť zákon o pobytu cizinců žádosti o nižší pobytový status nebrání. Zároveň však z žádného ustanovení zákona o pobytu cizinců nevyplývá žádná záruka, že žalobci bude jiný pobytový status přiznán.“* (Obdobně srov. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 28/2020-38 z 18. 5. 2020 a č. j. 7 Azs 405/2021-34 z 28. 2. 2022.) Žalovaný uvedl, že žalobce se může se svými dcerami stýkat na základě krátkodobých víz (str. 14 napadeného rozhodnutí), avšak v takovém případě nejde o plnohodnotný styk. Za určitých okolností by jej samozřejmě bylo možno označit za dostatečný, ale to by muselo vyplynout z celkového hodnocení přiměřenosti rozhodnutí, které žalovaný v požadované míře neprovedl.
25. Soud v tuto chvíli nepředjímá, jaký je nejlepší zájem žalobcových nezletilých dcer, ani jestli tento zájem může převážit nad veřejným zájmem na zrušení žalobcova povolení k trvalému pobytu. Provést toto posouzení musí v první řadě žalovaný. Avšak ten tak v napadeném

rozhodnutí neučinil, ba dokonce se ani nezabýval okolnostmi nezbytnými pro tuto úvahu, takže nelze usuzovat ani na její implicitní provedení. Žalovaný sice konstatoval, že nejlepší zájem dětí nepřeváží nad tím, že se žalobce dopustil úmyslné a velmi závažné trestné činnosti, ale z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jak k tomu dospěl, a tento jeho závěr je proto nepřezkoumatelný.

26. Jen pro úplnost soud poznamenává, že shodný závěr by se uplatnil také v hypotetickém případě zrušení žalobcova pobytového oprávnění z důvodu ohrožení bezpečnosti státu nebo závažného narušení veřejného pořádku podle § 87l odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, na které žalovaný na straně 8 svého rozhodnutí maně odkázal.
27. Pokud jde o žalobcův návrh, aby žalovaný v průběhu správního řízení opatřil novou zprávu OSPOD, případně vyslechl jeho příslušnou pracovníci, soud předně uvádí, že zpráva OSPOD byla v době vydání napadeného rozhodnutí stará 11 měsíců. To je poměrně dlouhá doba a nelze vyloučit, že během ní mohlo dojít k významnému vývoji ve vztahu žalobce a jeho dcer. Nicméně žalobce ve správním řízení zprávu OSPOD nezpochybnil, nepoukázal na žádnou změnu poměrů ani neuvedl, jaké konkrétní skutečnosti chce novým důkazním prostředkem prokázat. Žalovaný proto nepochybil, když tomuto důkaznímu návrhu nevyhověl, a rovněž vysvětlení jeho postupu neurčitostí a nadbytečností žalobcova návrhu (str. 7 napadeného rozhodnutí) lze považovat za dostatečné, ačkoli žalovaný výslovně reagoval jen na důkazní návrh provedením svědecké výpovědi sociální pracovníce, a nikoli opatřením nové zprávy OSPOD.

IV. Závěr a náklady řízení.

28. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně vyhodnotil všechny zásadní okolnosti žalobcova úmyslného protiprávního jednání, za něž byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, a z jeho odůvodnění je zřejmé, že žalobce představuje pro společnost skutečné, aktuální a závažné ohrožení. Žalovaný však dostatečně nezjistil a nevyhodnotil dopad rozhodnutí do žalobcova rodinného života, konkrétně nejlepší zájem jeho dvou nezletilých dcer a dopad, jaký by na ně mělo odloučení od jejich otce. Nejlepší zájem žalobcových dcer správní orgán ani nevymezil, ani neprovedl jeho přezkoumatelné poměření s protichůdným veřejným zájmem na zrušení žalobcova pobytového oprávnění. Bez tohoto posouzení však nelze posoudit, jestli je rozhodnutí přiměřené, a jestli jsou tedy splněny podmínky § 87l odst. 1 písm. e) zákona o obyvu cizinců. V tomto ohledu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a soud je proto zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil podle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude jeho úkolem zjistit aktuální okolnosti týkající se rodinného života žalobce a jeho nezletilých dětí, následně stanovit jejich nejlepší zájem, a nakonec jej poměřit s veřejným zájmem na zrušení žalobcova pobytového oprávnění s ohledem na všechny zjištění okolnosti případu. Při tom bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
29. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a za úspěšný návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč, a dále z nákladů zastoupení advokátem. Jejich výši soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení jednotlivých úkonů, a jsou

tvořeny odměnou za dva úkony právní služby po 3 100 Kč: převzetí a přípravu zastoupení, sepsí žaloby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d)], odměnou za jeden úkon právní služby po 1 550 Kč: návrh na přiznání odkladného účinku žalobě [§ 11 odst. 2 písm. a) analogicky], paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč za každý z těchto tří úkonů (§ 13 odst. 4) a částkou 1 816,50 Kč odpovídající DPH v sazbě 21 %, neboť žalobcův zástupce je registrován k placení DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobcovy náklady zastoupení advokátem tak činí 10 466,50 Kč a náklady řízení celkem 14 466,50 Kč, a žalovaný je povinen nahradit je žalobci v přiměřené 30denní lhůtě k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

30. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu svých nákladů, neboť jim soud neuložil splnění žádné povinnosti a neshledal ani existenci žádných důvodů hodných zvláštního zřetele, jež by ospravedlnily jiný postup (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 2. května 2023

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu